

**Универзитет у Источном Сарајеву
ПЕДАГОШКИ ФАКУЛТЕТ
БИЈЕЉИНА**

**ПЛАН И ПРОГРАМ ЦЈЕЛОЖИВОТНОГ ОБРАЗОВАЊА
НА ПЕДАГОШКОМ ФАКУЛТЕТУ У БИЈЕЉИНИ**

**ПЕДАГОШКО-ПСИХОЛОШКО И
ДИДАКТИЧКО МЕТОДИЧКО ОБРАЗОВАЊЕ
- допунски испити-
ЗА КВАЛИФИКОВАНИ РАД У
ОСНОВНИМ И СРЕДЊИМ ШКОЛАМА
У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ
(ненаставнички образовни профили наставника)**

Бијељина, априла, 2011.

НАСТАВНИ ПЛАН И ПРОГРАМ

за полагање педагошко – психолошко – дидактичко – методичке групе
предмета за стицање педагошког знања

Увод

Промјене у структури друштва, условљене брзим темпом развоја, рефлектирају се и на положај и улогу школе и образовања у друштву. Зато с правом истичемо да онај ко жели да се бави наставом и преузме на себе одговорност да васпитава и образује друге мора да овлада и неопходним педагошко – психолошким знањима како би организовао, реализовао наставни процес и при томе реализовао постављене циљеве и задатке васпитно – образовног рада. Све ово постаје још израженије и потребније кад знамо да у средњим школама и факултетима ради и знатан број наставника и сарадника који нису завршили наставничке факултете.

Педагошко – психолошко образовање се третира као значајна компонента професионалне културе наставника. Оно је засновано на широкој теоријској основи и тијесно повезано са дидактичко – методичком праксом.

Стога, наставници који нису стекли педагошко образовање на наставничким школама и факултетима (љекари, инжињери, економисти, правници, наставници практичне наставе, асистенти са техничких и других ненаставничких факултета, лаборанти, мајстори и други, дужни су стећи основе педагошког образовања који подразумијевају садржаје из педагогије, психологије (развојне и педагошке), дидактике, методике наставног рада.

У циљу квалитетнијег педагошко – психолошког образовања, Програмом су обухваћена неопходна знања, како би се надокнадио дефицит знања везан за реализацију наставног процеса и то:

Педагошко-психолошко образовање лица са завршеним VII степеном стручне спреме

Овај програм је намијењен за педагошко-психолошко образовање лица која су укључена у наставни процес у школама, а која су завршила ненаставничке факултете и која по закону морају имати педагошко-психолошко, методичко-дидактичко образовање да би могли бити оспособљени за самостално извођење наставе у образовним установама (основне и средње школе).

Вријеме трајања овог програма је 80 часова (по 20 часова за предмете: педагогија, дидактика, психологија и методика васпитно-образовног рада са праксом).

Начин полагања испита

Програм се завршава одржавањем огледног часа и полагањем писменог и усменог (практичног) испита знања.

Студентима се омогућава да слушају и полажу предмете из тзв. педагошко-психолошке групе предмета, према плану и програму који утврђује Универзитет у Источном Сарајеву.

Предмети се слушају као једносеместрални и полагају се по истим стандардима као и предмети у оквиру одређеног студијског програма.

Слушање и полагање предмета из педагошко-психолошке групе предмета одвија се путем консултативне наставе, а прије полагања испита:

Наставни предмети:

Наставни предмет	Начин полагања	Одговорни наставник-ци*
<i>Педагогија</i>	<i>n+y</i>	Проф. др Ивица Радовановић, Асистент
<i>Дидактика</i>	<i>n+y</i>	Проф. др Владо Симеуновић, Асистент
<i>Психологија</i>	<i>n+y</i>	Доц. др Сања Опсеница, Асистент
<i>Методика наставног рада са методичком праксом¹</i>	<i>n+np.</i>	Проф. др Миленко Ћурчић, Проф. др Стево Пашалић, Пракса- асистенти

Координатор наставног процеса: проф. др Момчило Пелемиш, декан

Организација практичне наставе: Сви студенти су обавезни да прије полагања испита Методика наставног рада са методичком праксом обаве једнонедељну праксу у основним или средњим школама у зависности од будућег или садашњег запослења. На крају праксе, а у оквиру програма полагања испита дужни су одржати час пред предметним наставником, а оцјена ће бити саставни дио укупне оцјене на испиту.

Почетак реализације: школска 2011/2012. године.

---

¹ Методика наставног рада са методичком праксом се полаже у зависности од образовног профила: Природне науке, техничке науке, друштвене науке.

ПРИЛОГ:

Наставни програми:

1. Педагогија

20 часова (П+В)

Васпитање и образовање – основни појмови, циљеви, норме и вриједности
Подјела и правци педагогије као науке о васпитању
Васпитање, образовање и друштво, развој личности и међуљудски односи
Историјски развој васпитне и образовне дјелатности и педагошке мисли
Истраживање васпитања и образовања
Савремени захтјеви педагогије као науке и васпитања и образовања као дјелатности
Системски приступ образовној дјелатности
Општа, професионална или стручна образовна култура – наставника и ученика
Основношколски и средњошколски систем: стање, специфичности, потребе, развој
Државно и приватно школство – смисао, значај и компаративне предности
Примјенљивост образовних резултата
Људски потенцијали у образовању
Образовње и професионални развој наставника

Списак литературе

- *Борђевић, Ј., Трнавац, Н., Основи Педагогије, филозофски факултет, Београд*

2. Дидактика

20 часова (П + В)

Предмет изучавања дидактике
Појам и суштина образовања и наставе
Фактори наставе
Циљеви и задаци наставе
Наставни план и наставни програм. Курикуларни покрет
Закони, принципи и правила наставног рада
Организација наставе (разредно-часовни систем, наставни час)
Припрема и планирање и реализација наставног процеса
Облици наставног рада
Наставне методе
Наставна средства и наставни објекти
Системско-теоријска дидактика (настави системи)
Вредновање наставног рада

Списак литературе

- *Симеуновић, В., Спасојевић, П. (2009): Савремене дидактичке теме, Педагошки факултет, Бијељина*

3. Психологија

20 часова (В+П)

Психологија као научна дисциплина
Историјски развој психологије
Органске основе психичког живота
Развитак психичког живота
Теорије личности (С.Фројд, Е.Ериксон, А.Адлер...)
Теорије моралности (Л.Колберг, Ж.Пијаже)
Когнитивне теорије (Ж.Пијаже, Л.Виготски)
Когнитивни процеси: учење, трансфер учења, памћење, заборављање...
Мишљење
Способности
Емоционални процеси
Мотивациони процеси и активни живот
Психопатологија

Списак литературе:

- *Рот, Н. (1987) „Опита психологија“, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд.*
- *Стојаковић, П. (2008) „Психологија за наставнике“, Прелом, Бања Лука.*

4. Методика наставног рада са методичком праксом – друштвене науке

20 часова (П + В)

Општа методичка питања Методика наставног рада – друштвене науке
Избор и распоред градива у предметним дисциплинама – друштвене науке
Методичко-дидактички проблеми и интерпретације градива
Мјесто и улога наставника и ученика у наставном процесу
Специфичности принципа, облика и метода рада у друштвеним наукама
Наставни час у предметима друштвених научних дисциплина
* врсте и специфичности наставних часова
* припремање наставника и организација наставног часа
Примјер могуће организације наставних часова
* обрада новог градива
* понављање с циљем систематизације
* обрада новог градива са три нивоа напредовања
Примјер организације часа са иновативним моделима
(егземпларна настава, проблемска настава, три нивоа сложености,
мапе ума,.....)
Анализа наставног часа
Провјеравање и оцјењивање ученичког рада
Планирање наставног рада у предметним дисциплинама – друштвене науке

Списак литературе:

- *Рудић Вујадин (1991). Методика наставе географије, Научна књига, Београд*
- *Ђорђевић, Ј. (1986). Савремена настава. Научна књига. Београд*

- *Муџић, В. (1969). Програмирана настава. Школска књига. Загреб*
- *Банђур, В. (1985). Ученик у наставном процесу. Веселин Маслеша. Сарајево*
- *Пашалић, С. (2011). Методички приручник за наставу познавања друштва, Завод за уџбенике и наставна средства. Источно Сарајево*

5. Методика наставног рада са методичком праксом – техничке науке 20 часова (П + В)

Општа методичка питања Методика наставног рада – техничке науке

Специфичности методике техничких предмета

Цљеви и исходи техничко-технолошког васпитања и образовања (наставе), радног васпитања, производног васпитања

Техничка писменост и компетентност. Натавни програми техничко-технолошког подручја. Креирање курикулума.

Планирање, реализација и евалуација наставе техничко-технолошког подручја

Дидактички системи, наставне методе, облици наставног рада у области технике.

Наставна средства у области техничких наука.

Оспособљавање за практичан рад

Вредновање наставног рада

Списак литературе

- *Стојановић, Б., (1995), Методика техничког образовања, Завод за уџбенике, Београд.*

6. Методика наставног рада са методичком праксом – природне науке 20 часова (П + В)

Методика наставе као научна дисциплина

Цјелисходност и интердисциплинарност природних наука

Законитости у настави природних наука

Методичка структура наставе природних наука

Организациона структура наставе природних наука

Савремени модели учења у настави природних наука

Међусобна зависност и условљеност биотичких и абиотичких система

Методички приступ у изучавању антрополошких садржаја у настави природних наука

Методолошки приступ у изучавању еколошких садржаја у настави природних наука

Методе рада у настави природних наука

Значај и улога демонстрације и експеримента у настави природних наука

Облици рада у настави природних наука

Наставна средства у настави природних наука

Структура и ток наставног часа у настави природних наука

Вредновање знања ученика из наставног процеса

Литература:

- *Ђурчић, М. и Ждерић, М. (2000). Методика наставе природе и друштва, Учитељски факултет, Бијељина*
- *Ђурчић, М. (2006). Методичка и организациона структура наставе природе и друштва, Завод за издавање уџбеника, Источно Сарајево.*